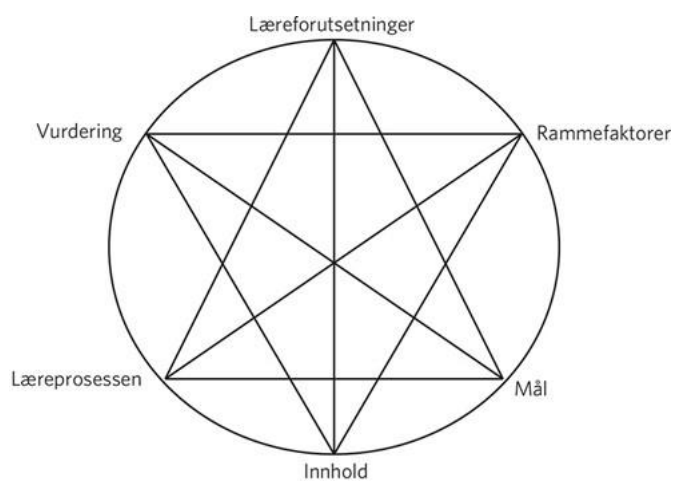

KRLE-didaktikk

Didaktikk er det som skjer i klasserommet og handler om hva det skal undervises i, hvilken metode som skal brukes og hvordan det undervises. Som kirkelig ansatt i møte med skolen er det viktig å ha en forståelse av og innsikt i skolens undervisningsoppdrag. Her vil du i korte trekk få en oversikt over KRLE-fagets hva, hvordan og hvorfor, altså didaktikken i faget.

Relasjonsmodellen

For å kunne planlegge undervisningen i kirkerommet, på kirkegården eller i klasserommet vil det være nyttig å kjenne til den didaktiske relasjonsmodellen, utviklet av Bjørndal og Lieberg, som fremdeles er relevant for lærerprofesjonen og dermed innen kirkelig undervisning. Modellen *skal gi lærere en ramme for refleksjon over undervisninga og elevenes læring, som et ledd i en stadig større profesjonalitet i yrkesutøvelsen* (Skrefsrud og Fuglseth, 2021).

Modellen består av:

1. Mål
2. Faginnhold
3. Didaktiske forutsetninger
4. Læringsaktiviteter
5. Evaluering

Modellen viser hvordan de ulike delene i et faglig opplegg henger sammen og kan med fordel brukes inn mot et opplegg i skole-kirkesammenheng.

Styrende dokument

Styrende for innholdet i faget er først og fremst opplæringsloven (formålsparagrafen, KRLE-paragrafen og fritaksparagrafen), den overordnede delen av læreplanen og selve læreplanen i faget.

- Kristendom, religion, livssyn og etikk er et ordinært skolefag som normalt skal samle alle elever. Undervisningen i faget skal ikke være forkynnende.
- Undervisningen i kristendom, religion, livssyn og etikk skal gi kjennskap til kristendommen, andre verdensreligioner og livssyn, kjennskap til hva kristendommen har å si som kulturarv og til etiske og filosofiske emner.
- Undervisningen i kristendom, religion, livssyn og etikk skal bidra til forståelse, respekt og evne til dialog mellom mennesker med ulik oppfatning av tros- og livssynsspørsmål.
- Undervisningen i kristendom, religion, livssyn og etikk skal presentere ulike verdensreligioner og livssyn på en objektiv, kritisk og pluralistisk måte. De samme pedagogiske prinsippene skal legges til grunn for undervisningen i de ulike emnene.

Læreplanen sier at kristendommen skal utgjøre omtrent halvparten av undervisningstiden i omtrent ti år. Argumentet for denne skjevdelingen legges til tanken om den kristne kulturarven som så sentral i Norge at den trenger større plass enn de andre religionene. Dette fordi elevene skal bli godt orientert om emnet som også handler om majoritetskulturen i Norge, Den norske Kirke. Inn under dette hører også kirkebyggene og kirkegårdene.

KRLE-paragrafen har et særlig punkt om forkynnelse. Dette kan være en akilleshæl for et samarbeid mellom skolen og kirken, for begge institusjoner. Kirken fordi ansatte er redd for å si noe de ikke har lov til, krenke eller på annen måte såre elever med en annen tro eller et annet livssyn. De foresatte er også en gruppe som kan være krevende å forholde seg til. Skolen på sin side er pålagt å unngå forkynnelse, og det er presisert at faget skal være objektivt, kritisk og pluralistisk. Hva er forkynnelse? Dersom en trosretning blir presentert som det eneste sanne, er dette forkynnelse. Det er likevel anledning til et besøk av religiøse autentiske personer som forteller om sitt forhold til tro, dersom dette er avtalt med skolen.

Dannelsesperspektivet i KRLE-faget

Skolen og dens ansatte tar del i oppdrageransvaret av neste generasjon sammen med hjemmet. Alle fag har et dannelsesperspektiv i seg, også KRLE-faget. Dannelse i denne sammenheng må forstås som oppdrageransvaret med mål om å utruste neste generasjon til å bli selvstendige i tanke, vurdering og handling. Dette kan sies å være *særlig* aktuelt i KRLE-faget der de store livsspørsmålene er tema, og der elevene skal utvikle egen toleransegrense og forståelse i møte med andres holdninger, ytringer, vurderinger og praksiser. Det er uansett viktig at kunnskapsformidler i faget utviser varsomhet med tanke på engasjement.

Arbeidsmetoder

I nye fagplaner er begrepene *dybdelæring* og *utforsking* gjentatt og understreket som viktige elementer i opplæringen. På hvilken måte kan kirkens ansatte bidra til dette? På hvilken måte kan elever få utforske et fagfelt eller et begrep? Hvordan kan dybdelæring gjøres i KRLE-faget?

Ekskursjon er et ord som dukker opp når klasser skal på tur utenfor klasserommet, altså en fagtur med mål om å ta i bruk sanser, bevegelse og hele kroppen for å lære. I den sammenheng er det relevant å snakke om ekskursjon til kirken og dens uteområder, og ta med elevene til et annerledes undervisningsrom. Her er det opp til den lokale kirken å samsnakke med faglærer om hva det kan være aktuelt å undervise i, og særlig dersom det skal være en vurdering i etterkant. Her, som i undervisning ellers, er det viktig med god og tydelig kommunikasjon med foresatte og å forberede elever godt på hva som er formålet med ekskursjonen. For kirkens ansatte er det viktig å være bevisst på hvordan man underviser objektivt i et rom man vanligvis har en subjektiv tilnærming til. På samme tid kan det være et poeng at elevene får møte en person med innenfra-blikk når det gjelder levd religion.

Et annet pedagogisk verktøy er fortellingen. Religionene inneholder fortellinger som har preget menneskers tanker om livet. Kristendommen inneholder slike fortellinger og kan både fortelles, tegnes, spilles eller besøkes gjennom kunsten.

Digitale metoder kan være et godt alternativ når lokalkirken ligger utenfor det som er mulig å få til. Det går an å besøke kirkerommet gjennom et digitalt bilde og gjøre undersøkelser i den sammenheng, både individuelt og i klassen som helhet.